

Echt waar!

Mijn hartsvriendin leefde geen gemakkelijk leven. Over de oorzaken kon ik alleen maar gissen. B liet zich er nooit over uit en ik vroeg er niet naar. Ze woonde en schilderde in een oud koetshuis met monumentale, openslaande deuren. In de korte straat tussen de grachten wemelde het van de koetshuizen. Wanneer ik door de hoge deuren naar binnen ging, voelde ik me nietig en onbetekenend.

Om de innerlijke onrust te bestrijden en haar leven structuur te geven, legde mijn vriendin zichzelf steeds weer nieuwe regimes op. Soms schilderde ze weken achtereen, zestien uur per dag, op andere momenten wilde ze een boerderij beginnen. De ene keer at ze niets anders dan groente, haver en gierst, dan weer bestond haar dieet alleen uit vis, vlees en salade zonder granen. Nu eens wilde ze het leven vieren met anderen, dan weer wilde ze vasten en niemand zien en weerde ze mij en anderen af. Een paar jaar leefde ze in een ecologische woongroep in Frankrijk om daar gedesillustioneerd haar leven weer op te pakken. Even teleurgesteld keerde ze na jaren terug naar haar koetshuis in de binnenstad, ging als werkster aan de slag en voedde zich met wortelen en aardappelsoep. Het leek alsof er een recht evenredig verband bestond tussen wat ze at en met wie ze omging, en met wie niet. Ook zichzelf leek ze te willen ontlopen. Zelfredzaamheid en onafhankelijkheid zaten als een harnas om haar heen. Rijke vrienden die haar wilden helpen wees ze af en kapittelde ze om hun rijkdom. Hun verdediging was dan: ‘Het komt er met bakken in, maar het gaat er met sloten uit. We hebben nu eenmaal een veel hoger uitgavenpatroon dan jij,’ wat redelijk klonk maar het volgens mijn vriendin niet was.

In de verste verte niet. Ziedend verbrak ze opnieuw het contact zodat ze uiteindelijk op zichzelf teruggeworpen verder streed, voornamelijk tegen zichzelf.

Aan de overkant van de straat met de koetshuizen stonden achttiende-eeuwse woonhuizen, met als enig gemeenschappelijk kenmerk de rode buitenverlichting. Na zonsondergang veranderde het straatje in een louche, schaars verlichte steeg waar heen en weer drentelende mannen als levende doden op zoek waren naar een prooi. Hun langgerekte schaduwen knakten tegen de gevels.

Recht tegenover de openslaande deuren van het koetshuis van mijn vriendin werkte een struise blonde vrouw met een beschaafde, vertrouwenwekkende stem. Zo’n stem die je niet

verwacht bij een prostituee. Met haar wulpse, rondborstige voorkomen, haar volle lippen en gulle lach leek ze in alles het tegenovergestelde van haar ingetogen, geremde en hardvochtige overbuurvrouw.

Regelmatig dronk mijn vriendin thee met Ada, zoals de hoer heette, als die vijf minuten had tussen twee klanten door. Dan kwebbelden ze over van alles en nog wat. B hield van dat soort vrijblijvend contact, zonder de verplichtingen die vriendschappen met zich meebrengen.

Op een warme zomerdag zocht ik B op in haar koetshuis. De deuren stonden wijd open. De klanken van een ‘Gymnopédie’ kwamen me tegemoet. Toen ze me zag stopte ze met spelen en deed de klep dicht van haar oude Bechstein, die vlak voor de deuropening stond. Ze was in een goed humeur.

‘Wil je thee?’ vroeg B.

‘Als je hebt, manntee, graag.’

‘Mannntee? Verstond ik het goed?’ vroeg ze verstoord.

‘Ik bedoel gewoon zwarte thee, zonder smaakje,’ zei ik.

Ze zette een glas heet water op tafel en haalde onder uit een blik een oud, verkreukeld zakje Pickwick tevoorschijn en stak gelijk van wal: ‘Ik heb nou toch iets meegemaakt, ik weet niet wat ik ervan moet denken. Ben benieuwd wat jij ervan vindt. Gistermiddag stak Ada van de overkant de straat over. De deurpost vastgrijpend vroeg ze of alles goed ging.’

B wachtte even.

‘Ga door,’ zei ik ongeduldig, altijd in voor een smeulige anekdote.

‘Ik zei dat het belangrijkste niet goed gaat, net als altijd, de rest wel. Ik vroeg of ze thee wilde.’

“‘Lekker,’” zei ze, en voordat ik kon weglopen om de ketel te pakken vroeg ze: “Mag ik je om een gunst vragen?””

B liet weer een pauze vallen en ging verder: ‘Natuurlijk mag dat.’

Ik werd steeds nieuwsgieriger en fantaseerde over wat de hoer zo graag wilde vragen.

‘Nou, en?’ vroeg ik B.

B vervolgde: ‘Dus toen ik zei dat ze mij natuurlijk iets mocht vragen, zei ze hikkend: “Ik weet niet hoe ik het moet vragen, het is wat ongemakkelijk. Je moet maar zeggen als het niet uitkomt. Even goeie vrienden, hoor. Het zit namelijk zo, ik heb een klant die graag zijn lul bij jou op de piano wil leggen, kan dat even, komt het uit schat?””

‘Hè, vroeg ze dat echt?’ riep ik verbaasd tegen B en nam een slok van mijn inmiddels zwart geworden thee.

‘Ja, natuurlijk,’ zei B, ‘denk je dat ik het uit mijn duim zuig? Ik geloof dat het enige dat ik tegen haar zei was: “O”, zo verbouwereerd was ik. Toen ze mijn reactie zag,’ ging B verder, ‘toen zei ze ook nog: “We laten geen rotzooi achter en het duurt maar even,” alsof ze me gerust wilde stellen.’

‘Nou, vooruit dan maar, omdat jij het bent, zei ik uiteindelijk, misschien heeft ze het geld nodig voor haar kinderen of haar ziekelijke moeder.’

‘Mooi van je,’ zei ik tegen B om haar een hart onder de riem te steken.

‘Ja, mooi, zeg je, maar eigenlijk besepte ik niet waar ik mee instemde en ik kreeg direct al spijt. Wat haalde ik in godsnaam in huis?’

‘Tjee, zeg,’ zei ik verbaasd tegen mijn vriendin, ‘dat iemand opgewonden raakt van een piano, daar heb ik nog nooit van gehoord. Het is dan wel een Bechstein, maar...’

‘Nee, ik ook niet,’ zei B en ze ging verder met haar verhaal: ‘Ik drukte haar nog eens op het hart dat er echt geen spul tussen de toetsen mocht komen.’

“Nee, echt niet, ik zweer het, geen geknoei of rare toestanden,” riep Ada mij nog na toen ze naar de overkant huppelde, “bovendien is hij zo impotent als mijn gecasteerde kater.”

‘Binnen een minuut,’ zei B, ‘keerde ze terug met een man aan haar arm die leek op Adolf Eichmann tijdens zijn proces in Jeruzalem. Zo’n schriel kantoormannetje.’

‘Kom op, vertel verder,’ spoorde ik B aan.

‘Nou, die man groette me beleefd, bijna hoffelijk, toen hij binnenkwam,’ zei B, ‘hij hing zonder een spier te vertrekken zijn trenchcoat over de stoel en zette zijn aktetas ernaast. Met een schuin hoofd en één oog dicht keek hij naar de tas en verschoof hem, en nog eens, totdat ie precies evenwijdig aan de stoel stond. Dat sloeg nergens op, er was genoeg ruimte.’

‘Als ik tijd had gehad dan zou ik die minuscule mensjes, die ongemakkelijk rond de piano scharrelden, zijn gaan schilderen,’ zei B.

‘Een moment was het doodstil,’ vervolgde ze haar verhaal, ‘alleen kwetterende vogels en buitenspelende kinderen doorbraken de stilte. Toen liep de man rustig op de piano af, opende zijn gulp en legde bedachtzaam zijn lul op de toetsen. Eerst op de laagste ‘C’, waarna hij zijn geslachtsdeel naar de ‘Cis’ verlegde, en zo verder tot hij bij de hoogste ‘C’ uitkwam. Toen hij alle toetsen had afgewerkt, duwde hij zijn lul weer in zijn broek en sloot zijn gulp. Ada en ik

sloegen het schouwspel gade zonder iets te zeggen. Het duurde lang. De man bedankte beleefd en dribbelde aan de hand van Ada voldaan naar de overkant om af te rekenen.'

'Echt waar?' vroeg ik aan mijn vriendin.

'Echt waar!' beaamde B.

'Ik had verwacht dat hij met zijn geslachtsdeel op z'n minst het pianoconcert voor de linkerhand van Ravel zou hebben gespeeld,' zei ik.

'Ha, ha,' deed B, alsof ze lachte. 'Niet leuk!'

'Misschien was zijn vroeg overleden moeder wel pianiste, weet jij veel. . . en gaat er een verschrikkelijk leed achter schuil,' zei ik.

Ik dronk mijn bitter geworden thee op en zei dat ik weer naar huis ging. Ik had nog van alles te doen, loog ik.

Ik verliet het koetshuis met allerlei vragen die door mijn hoofd bleven spoken. Was B diezelfde dag nog verder gegaan met piano studeren en zou ze erbij nagedacht hebben dat haar vingers over de toetsen gleden die de man met zijn lul had aangeraakt? Of had zij de toetsen onmiddellijk gereinigd nadat de hoer en de man waren verdwenen?

Ik heb het haar niet meer kunnen vragen. Na dit bezoek heb ik haar niet meer gezien of gesproken, en uiteindelijk ben ik haar voorgoed uit het oog verloren.